

Essentiaalipatentteja koskeva ehdotus vaarantaa Euroopan johtoaseman 5G ja 6G teknologioiden kehityksessä

"Both the economic justification and the approach endorsed by the SEP proposal are questionable" – Max Planck Institute¹

1 Taustaa

Komissio antoi huhtikuussa 2023 ehdotuksensa asetukseksi standardin kannalta olennaisista patenteista (SEP-ehdotus, COM(2023) 232 final). Asetuksen tavoitteena on edistää innovointia ja investointeja EU:ssa sekä parantaa sisämarkkinoiden kilpailukykyä. Nämä ovat hyviä tavoitteita, mutta niiden sijaan SEP-ehdotus hyödyttäisi toteutuessaan ennen kaikkea EU:n ulkopuolisia yrityksiä, heikentäisi Euroopan johtoaseman kriittisissä teknologioissa kuten 5G ja 6G kehityksessä ja vaarantaisi investoinnit EU:ssa.²

Euroopan parlamentti hyväksyi alustavan kantansa SEP-ehdotukseen [täysistuntoäänestyksensä](#) helmikuussa 2024. Lukuisat tahot ovat kuitenkin esittäneet vakavia huolia SEP-asetusehdotuksen vaikutuksista Euroopan globaaliin kilpailukykyyn.³

Elinkeinoelämän keskusliitto pyytää kohteliaimmin lainsäätäjiä ja päättäjiä tarkastelemaan uudelleen SEP-asetusehdotuksen vaikutuksia.

2 Vaikutukset Euroopan kilpailukykyyn

Standardin mukaisen teknologian kehittäminen on osa globaalia suurvaltapolitiikka, jossa valtiot haluavat olla huipputeknologioiden kehittämisen edelläkävijöitä ja saada maailmanlaajuisia standardeja omille keksinnöilleen.

Huipputeknologioiden kuten 5G ja 6G -teknologian johtoaseman säilyttäminen on ratkaisevan tärkeää Euroopan teknologiselle suvereniteetille, strategiselle autonomialle ja maailmanlaajuiselle kilpailukykyille. Tämä todetaan myös Italian entisen pääministerin Enrico Lettan sisämarkkinaraportissa:

"Europe's strategic interest lies in safeguarding its leadership in 5G development and standardisation...which, in turn, will lay the groundwork for 6G technologies. This approach not only

¹ Max Planck Institute's Statement – Devaluing SEPs: Hold-up Bias and Side Effects of the European Draft Regulation (October 1, 2023). Deep-In Research Paper, 2023. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4589437> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4589437>

² Essentiaalipatentilla suojataan teknologiaa, joka on todettu olennaiseksi standardointijärjestön hyväksymän teknisen standardin täytäntöönpanemiseksi. Tällaiset standardit liittyvät keskeisesti digitaaliseen infrastruktuuriin kuten yhteenliitettävyyteen (5G, Wi-Fi, Bluetooth). Jotta tuote olisi standardin mukainen, sen valmistamisessa on käytettävä essentiaalipatentilla suojattua teknologiaa. Essentiaalipatentista johtuvaa patentinhaltijan vahvaa asemaa on tasapainotettu siten, että patentinhaltijat ovat sitoutuneet lisensoimaan patenttinsa oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (FRAND-ehdot).

³ Katso esim. IP Europe's Article (February 2024): <https://ipeurope.org/blog/live-blog-third-party-comments-on-the-european-commissions-seps-proposal/>

*preserves Europe's technological edge but also ensures Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens. **Whoever sets the standards dominates the market.***⁴

Kiinalaiset yritykset omistivat vuonna 2021 essentiaalipatenteista maailmanlaajuisesti noin kolmanneksen ja eurooppalaiset yritykset noin 15 prosenttia.⁵

Euroopan patenttivirasto EPO on julkaissut äskettäin listauksen vuoden 2023 Top 50 -patentinhakijoista Euroopassa. Kymmenen ensimmäisen joukkoon mahtui ainoastaan yksi eurooppalainen yritys, Ericsson. Nokia oli sijalla 12.⁶

Jos asetusehdotus etenee nykymuodossaan, luvut eivät tule tästä ainakaan kaunistumaan, vaan kiinalaiset ja yhdysvaltalaiset yritykset saavat uuden sääntelyn myötä entistä enemmän jalansijaa globaalien standardien kehittämisessä, samalla kun eurooppalaisten yritysten toiminta vaikeutuu.

Mario Draghin kilpailukykyraportissa todetaan, että: ***"First – and most importantly – Europe must profoundly refocus its collective efforts on closing the innovation gap with the US and China, especially in advanced technologies."***

3 Vaikutukset innovointiin ja työllisyyteen Euroopassa

Suomalainen Nokia omistaa noin 50 prosenttia ja ruotsalainen Ericsson noin 30 prosenttia eurooppalaisten yritysten omistamista essentiaalipatenteista. Myös alankomaalainen Philips ja saksalainen Siemens omistavat merkittävän määrän essentiaalipatentteja. Kiinalaiset ja yhdysvaltalaiset yritykset eivät siis ainakaan vielä hallitse täysin markkinaa.

Standardin kannalta olennaisten teknologioiden kehittäminen on kuitenkin poikkeuksellisen kallista, mistä syystä kehittäjät käyttävätkin tyypillisesti lähes 20 prosenttia tuloistaan tutkimus- ja kehitystyöhön. Rojaltit ovat siksi patenteja kehittäville yrityksille olennainen osa niiden huipputeknologioiden kehitystyötä. Jos nämä tulot vähenevät tai viivästyvät, se vähentää väistämättä investointien määrää, mikä vaikuttaa huipputeknologioiden kuten 5G/ 6G -teknologian kehittämismahdollisuuksiin ja teknologiateollisuuteen perustuvaan työllisyyteen koko Euroopassa.

Komission vaikutustenarvioinnin mukaan essentiaalipatenttijärjestelmän nettohyödyt olisivat noin 24,5 miljoonaa euroa vuodessa. Nokia ja Ericsson investoivat vuonna 2021 TKI-toimintaan Euroopassa yhteensä kahdeksan miljardia euroa. Arvioidut hyödyt olisivat siten täysin merkityksellisiä verrattuna yksin näiden kahden yrityksen vuosittaisiin TK-investointeihin EU:ssa.

Tutkimustenkin⁷ mukaan ehdotettu uusi SEP-järjestelmä hyödyttäisi nimenomaan EU:n ulkopuolisia patentinhaltijoita ja käyttäjiä kuten kiinalaista Huaweita. Sen sijaan eurooppalaisille

⁴ Enrico Letta: Much More Than A Market - Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens, April 2024: <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

⁵ Mario Draghi: The future of European competitiveness - Part A | A competitiveness strategy for Europe, September 2024: [The future of European competitiveness - A competitiveness strategy for Europe](#)

⁶ [Top 50 | EPO.org](#).

⁷ MPI Statement, p. 3 and para 103 and 105, <https://ssrn.com/abstract=4589437>

patentinhaltijayrityksille aiheutuu lisää kustannuksia, niiden saamien rojaltitulojen määrää vähennee pitkällä aikavälillä ja yritysten hallinnollinen taakka lisääntyy.

Myös komission omat asiantuntijat päätyivät siihen, että nykytilanteeseen puuttuminen lainsäädännöllä ei olisi ollut ylipäänsä tarpeen, koska patentinhaltijayritykset eivät nykyjärjestelmässäkään käytä markkina-asemaansa väärin.⁸

Lisäksi SEP-asetusehdotuksen kustannukset ja hyödyt jakautuisivat epätasaisesti EU:n jäsenvaltioiden kesken siten, että ehdotuksesta hyötyisivät muut jäsenvaltiot paitsi Suomi, Ruotsi ja Luxembourg. Ja arviolta 75 prosenttia asetuksen mukaisen uuden järjestelmän nettohyödyistä koituisi saksalaisille, italialaisille ja ranskalaisille yrityksille.

EU:n ei tulisi tuottaa sääntelyä, joka hyödyttää yksinomaan isoja jäsenvaltioita pienempien jäsenvaltioiden kustannuksella.

4 Ratkaisuna SEP-asetuksen säännösten rajaaminen koskemaan eurooppalaisia PK-yrityksiä

Komission alkuperäisenä tarkoituksena oli helpottaa PK-yritysten pääsyä teknologioihin, jotka on suojattu essentiaalipatenteilla. Tämä tavoite voitaisiin saavuttaa esimerkiksi siten, että asetusehdotuksen vaihtoehtoisia riidanratkaisumekanismeja kuten FRAND-ehtojen sovittelumekanismeja ja kokonaisrojaltien määrittelyä sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun menettelyyn osallistuu eurooppalainen PK-yritys. Muussa tapauksessa noudatettaisiin nykyisiä käytäntöjä.

Asetusehdotus ei myöskään vastaa eurooppalaisten teknologiayritysten todelliseen ongelmaan eli lähinnä kiinalaisten yritysten harjoittamaan *hold out* -menettelyyn, jolla tarkoitetaan systeemaattista lisenssimaksuprosessin viivyttämistä ja strategista riitauttamista patentin käyttäjän omissa kansallisissa tuomioistuimissa.

Lisätietoja:

Peppiina Huhtala
Senior Legal Advisor
Confederation of Finnish Industries EK
Tel. +358 4567 81 306 | peppiina.huhtala@ek.fi

⁸ Empirical Assessment of Potential Challenges in SEP Licensing, at page 185, available here: <https://www.lexisnexisip.com/resources/empirical-assessment-of-potential-challenges-in-sep-licensing/>